

Na osnovu člana 28. stav 1. Zakona o zaštiti od požara ("Sl. glasnik RS", br. 111/2009 - dalje: Zakon) Direktor "JUP ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ" d.o.o. Nemanjina br.22-26, Beograd dana 1. juna 2011. godine donosi:

PRAVILA ZAŠTITE OD POŽARA

„JUP ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ“ d.o.o

BEOGRAD

Osnovne odredbe

Član 1

Ovim pravilima zaštite od požara (dalje: pravila) uređuje se organizacija procesa koji umanjuju rizike od požara i, ukoliko požar izbije, sprečavanja njegovog širenja i bezbedne evakuacije ljudi i imovine, u skladu sa Planom evakuacije i uputstvima za postupanje u slučaju požara, utvrđenim ovim pravilima.

Ovim pravilima uređuje se i način osposobljavanja zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara i obaveze lica osposobljenih za obavljanje poslova zaštite od požara i drugih zaposlenih.

Član 2

Zaštita od požara, u smislu ovih pravila, predstavlja skup mera i radnji koje pravno lice preduzima radi ostvarivanja ciljeva iz člana 1. ovih pravila.

Član 3

Zaštita od požara organizuje se i sprovodi neprekidno u svim objektima pravnog lica, u skladu sa Zakonom, drugim propisima i ovim pravilima.

Organizacija zaštite od požara

Član 4

U objektima pravnog lica, kao i na prostorima oko njih, primenjuju se naročito sledeće mere zaštite od požara:

- 1) objekti moraju biti snabdeveni hidrantima, aparatima i drugom propisanom opremom i uređajima za gašenje požara, u skladu sa propisanim tehničkim normativima i standardima za zaštitu od požara;
- 2) električne, ventilacione, toplotne, gromobranske, kanalizacione i druge instalacije i uređaji u objektima moraju se izvesti, odnosno postaviti tako da ne predstavljaju opasnost od požara;
- 3) oprema, instalacije i uređaji iz tač. 1) i 2) ovog stava moraju se kontrolisati i održavati u ispravnom stanju radi pravilne upotrebe, odnosno funkcionisanja.

Član 5

U cilju smanjenja rizika od izbijanja požara, sve radnje, postupci i procesi koji su uređeni propisima ili podležu obavezujućim standardima moraju se sprovoditi u skladu sa tim propisima i standardima.

Radi delotvornog reagovanja u slučaju izbijanja požara, obezbeđuju se nesmetani prolazi i odgovarajuća rastojanja između zapaljivog materijala i potencijalnih uzročnika požara (izvori inergije i dr).

Član 6

Na tavanima i potkrovljima objekata pravnog lica zabranjeno je držanje bilo kakvog materijala i opreme, izuzev opreme i sredstava za gašenje požara.

Član 7

U prostorijama objekata pravnog lica ne smeju se upotrebljavati rešoi, grejalice, električni radijatori i drugi slični termo-električni aparati i grejna tela, izuzev u posebno opremljenim prostorijama za tu namenu i uz prethodno pribavljenu saglasnost rukovodioca iz člana 11. stav 2. ovih pravila.

Obavezno je isključivanje termo-električnih aparata, uređaja i drugih grejnih tela posle upotrebe.

Član 8

Prilazni putevi, ulazi, izlazi, prolazi i stepeništa u objektima moraju biti uvek slobodni za nesmetan prolaz.

Za obeležavanje izlaza u slučaju opasnosti i prve pomoći koriste se oznake propisane Pravilnikom o obezbeđivanju oznaka za bezbednost i zdravlje na radu ("Sl. glasnik RS", br. 95/2010).

Član 9

Rad sa zapaljivim materijama i vršenje drugih požarno opasnih radnji izvan prostorija koje su za takve radnje namenjene, može se dozvoliti samo pod uslovom da su preduzete odgovarajuće mere zaštite od požara.

Član 10

Uređaji, oprema i sredstva namenjena za gašenje požara, kao i uređaji i instalacije za automatsku dojavu i signalizaciju i za gašenje požara, mogu da se koriste samo ako odgovaraju važećim standardima, odnosno ukoliko su snabdeveni odgovarajućim atestom i moraju da se održavaju u ispravnom stanju i o tome vodi uredna evidencija.

Uređaji, oprema i sredstva za gašenje požara postavljaju se u objektima pravnog lica na pristupačna, vidljiva i propisno obeležena mesta i mogu da se koriste samo za potrebe lokalizovanja i gašenja požara.

Oprema za gašenje požara koja se koristi u pravnom licu mora ispunjavati zahteve za označavanje lokacije i identifikaciju opreme za gašenje požara propisane Pravilnikom o obezbeđivanju oznaka za bezbednost i zdravlje na radu.

Lica osposobljena za poslove zaštite od požara

Član 11

Lice stručno osposobljeno za sprovođenje zaštite od požara ima sledeće dužnosti:

- 1) sprovodi preventivne mere zaštite od požara utvrđene Zakonom, drugim propisima i ovim pravilima;
- 2) redovno kontroliše funkcionisanje uređaja za automatsku dojavu i automatsko gašenje požara i u slučaju neispravnosti odmah preduzima potrebne mere za sprečavanje neželjenih posledica i dovođenje uređaja u ispravno stanje;

- 3) utvrđuje broj i razmeštaj protivpožarnih aparata, hidrantske i druge opreme, kontroliše njihovu ispravnost i preduzima potrebne mere radi njihove zamene, popravke, servisiranja i sličnih intervencija;
- 4) učestvuje u pripremi predloga pravila i drugih akata iz oblasti zaštite od požara i, posle njihovog donošenja, sprovodi tim aktima utvrđene mere koje su mu stavljene u zadatak;
- 5) neposredno kontroliše sprovođenje utvrđenih ili naloženih mera zaštite od požara i u slučaju konstatovanja određenih nepravilnosti i nedostataka, zbog kojih postoji neposredna opasnost od izbijanja požara, bez odlaganja nalaže ili predlaže rukovodiocu iz stava 2. ovog člana hitno otklanjanje uočenih nepravilnosti ili zabranu rada;
- 6) učestvuje u pripremi programa i sprovođenju osnovne obuke zaposlenih i u praktičnoj proveru njihovih znanja iz oblasti zaštite od požara;
- 7) redovno izveštava rukovodioca iz stava 2. ovog člana o svim pojavama, promenama i problemima iz oblasti zaštite od požara i predlaže preduzimanje konkretnih mera;
- 8) prati propise iz oblasti zaštite od požara, kao i tehnička dostignuća iz te oblasti i, u skladu s tim, predlaže i preduzima potrebne mere radi unapređenja zaštite od požara;
- 9) predlaže i kontroliše sprovođenje mera i normativa zaštite od požara prilikom adaptacija, rekonstrukcija, popravki i servisiranja koje se vrše u objektima;
- 10) vodi propisane evidencije i
- 11) obavlja i druge poslove iz oblasti zaštite od požara.

Lice stručno osposobljeno za sprovođenje zaštite od požara za svoj rad, kao i vršenje dužnosti iz stava 1. ovog člana odgovorno je direktoru pravnog lica (*dalje: **nadležni Rukovodilac***).

Član 12

Radi efikasnijeg ostvarivanja ciljeva i zadataka zaštite ljudi i imovine od požara, obrazuje se Komisija za zaštitu od požara.

Komisija za zaštitu od požara ima predsednika, zamenika i jednog člana.

Komisija za zaštitu od požara:

- 1) prati stanje organizovanosti, ostvarivanja i sprovođenja mera zaštite od požara, pokreće i usmerava mere i aktivnosti i utvrđuje predloge za unapređenje zaštite od požara;
- 2) razmatra nalaze i rešenja nadležnih organa, predlaže mere i aktivnosti da se uočeni nedostaci blagovremeno otklone;
- 3) informiše direktoru o aktuelnim pitanjima iz oblasti zaštite od požara, podnosi periodične izveštaje o stanju zaštite od požara i predlaže preduzimanje potrebnih mera za sprovođenje i unapređenje zaštite od požara.

Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara

Član 13

U slučaju izbijanja požara u objektu pravnog lica, radi bezbedne evakuacije ljudi i imovine i sprečavanja širenja požara, postupa se po Planu evakuacije i uputstvima za postupanje u slučaju požara (dalje: **Plan evakuacije**).

Plan evakuacije donosi odgovorno lice u pravnom licu.

Plan evakuacije ističe se na vidljivim mestima, u prizemlju i na svakom od spratova, i to po jedan u svakom hodniku i u blizini svih izlaznih vrata.

Član 14

Plan evakuacije sastoji se od tekstualnog dela čiju osnovnu sadržinu čine odredbe čl. 16. do 24. ovih pravila.

Plan evakuacije sastoji se i od grafičkog dela (crteža) sa sledećim osnovnom sadržinom: raspored prostorija; pravci kretanja ugroženih u slučaju evakuacije označeni strelicama u boji; numeracija prostorija, stepeništa i evakuacionih izlaza; mesta (naznačena i pristupačna) na kojima se nalaze ključevi od onih izlaznih vrata koja su uobičajeno zaključana.

U grafički deo Plana evakuacije, pored sadržine iz stava 2. ovog člana, unose se po potrebi i mesto i raspored mobilne vatrogasne opreme, zidnih hidranata, razvodnih elektroormana i drugi korisni podaci, kao i legenda sa značenjem numeričkih i drugih znakova i simbola na crtežu.

Član 15

U slučaju izbijanja požara evakuaciju ljudi i imovine i sprečavanje širenja požara organizuje i, s tim u vezi, preduzimanje potrebnih mera obezbeđuje nadležni Rukovodilac, a u slučaju njegove odsutnosti dežurno lice određeno aktom donosioca ovih pravila (dalje: **Dežurni**).

Plan evakuacije, pored lica iz stava 1. ovog člana, sprovode rukovodeći i izvršilački sastav pravnog lica koji se zatekao u objektu u momentu izbijanja požara.

Član 16

Radi blagovremene detekcije i reagovanja u slučaju izbijanja požara u objektu pravnog lica koriste se uređaji i instalacije za automatsku dojavu i signalizaciju požara i to: automatski i ručni dojavni sistem u vidu protivpožarne centrale, kao i paničnu rasvetu.

Zaposleni koji primeti požar dužan je da ga ugasi, a ako to ne može da učini bez opasnosti po sebe ili drugoga, dužan je da o požaru odmah obavesti nadležnog Rukovodioca odnosno Dežurnog, kao i teritorijalnu vatrogasnu jedinicu.

Član 17

O nastalom požaru obaveštava se najbliža područna policijska uprava, odnosno policijska stanica Ministarstva unutrašnjih poslova.

Član 18

Evakuacijom ljudi i imovine i sprečavanjem širenja požara rukovodi nadležni Rukovodilac, odnosno Dežurni, ukoliko odgovorno lice u pravnom licu drukčije ne odredi, odnosno dok rukovođenje akcijom gašenja požara i spasavanje ljudi i imovine ne preuzme rukovodilac teritorijalne vatrogasne jedinice.

Rukovodilac akcije iz stava 1. ovog člana (dalje: **Rukovodilac akcije**) odlučuje o načinu objavljivanja evakuacije, rukovodeći se prevashodno potrebom da se objavljivanjem ne izazove panika i da evakuacija bude uspešno sprovedena.

Evakuacija se vrši najbezbednijim i, po pravilu, propisno obeleženim putevima za izlazak iz objekta zahvaćenog požarom.

Član 19

U slučaju izbijanja požara u objektu pravnog lica bez odlaganja se preduzimaju mere za gašenje požara. Zaposleni u pravnom licu dužni su da učestvuju u gašenju požara, spasavanju ljudi i ugrožene imovine.

Član 20

Po saznanju o nastalom požaru preduzimaju se sledeće mere:

- 1) Rukovodilac akcije daje znak za uzbunu radi gašenja požara, i to zvučnim signalom ili na drugi (uobičajeni) način, zavisno od opremljenosti objekta pravnog lica;
- 2) zaposleni koji se u vreme uzbune nalaze u objektu pravnog lica dužni su da odmah dođu na mesto požara;
- 3) po dolasku na mesto požara Rukovodilac akcije procenjuje situaciju i odlučuje o načinu spasavanja ljudi i imovine i sprečavanju širenja požara, a naročito o evakuaciji, vrsti opreme i sredstava koja će upotrebiti i načinu gašenja požara, merama bezbednosti pri evakuaciji i gašenju požara, upotrebi zaštitne opreme, načinu snabdevanja vodom i drugim pitanjima od značaja za evakuaciju i sprečavanje širenja požara.

Član 21

Za vreme požara svi prisutni ili pozvani zaposleni dužni su da izvršavaju naloge Rukovodioca akcije.

Član 22

Posle nastanka požara i davanja znaka za uzbunu zabranjena je upotreba fiksnih telefona pravnog lica, izuzev za neodložne razgovore koji su u vezi sa nastalim požarom.

Član 23

Gašenje požara i spasavanje ljudi i imovine vrši se dok se požar ne ugasi, odnosno spasavanje ne završi.

Zaposleni koji učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine napuštaju mesto požara tek pošto se Rukovodilac akcije uveri da je požar ugašen i spasavanje uspešno završeno.

Po završenoj evakuaciji i intervenciji na sprečavanju širenja požara Rukovodilac akcije iz pravnog lica dužan je da sačini izveštaj o toku i rezultatima evakuacije i intervencije i dostavi ga donosiocu ovih pravila i odgovornom licu u pravnom licu.

Način osposobljavanja zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara

Član 24

Osposobljavanje zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara vrši se kroz osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, koju pravno lice organizuje u skladu sa odredbama čl. 53. i 54. Zakona.

Član 25

Program osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara donosi direktor.

Sadržajem programa osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara obezbeđuje se sticanje osnovnih teoretskih i praktičnih znanja o: normativnom uređenju zaštite od požara; požarima; preventivnoj zaštiti od požara; sredstvima za gašenje požara; vatrogasnim spravama i opremi; taktici gašenja požara; sadržini ovih pravila, a posebno postupanju zaposlenih u slučaju izbijanja požara u objektu pravnog lica, odnosno evakuaciji i sprečavanju širenja požara.

Član 26

Praktična provera znanja zaposlenih iz oblasti zaštite od požara vrši se proverom praktične obučenosti.

O proveru znanja zaposlenih sačinjava se zapisnik i vodi odgovarajuća evidencija.

Zaposleni koji ne zadovolji na proveru znanja dužan je da se naknadno, a najkasnije u roku od 15 do 30 dana od dana izvršene provere, podvrgne ponovnoj proveru znanja.

Član 27

Prilikom stupanja na rad svaki zaposleni mora biti upoznat sa ovim pravilima i obavešten da je u roku od jedne godine od dana stupanja na rad dužan da prisustvuje obuci i proveru znanja iz čl. 25. do 27. ovih pravila.

POSTUPAK U VEZI IZVODJENJA RADOVA ZAVARIVANJA, REZANJA I LEMLJENJA

Član 28

Radovi zavarivanja, rezanja i lemljenja na privremenim mestima ne smeju se izvoditi bez prethodno pribavljenog pismenog odobrenja.

Radovi se obavljaju po uredbi o merama o zaštiti od požara pri izvođenju radova zavarivanja, rezanja i lemljenja (“Sl.glasnik RS” br.50/79).

Izvođač radova dužan je da dostavi pismeni zahtev za odobrenje izvođenja navedenih radova.

Zahtev sadrži:

- Naziv podnosioca zahteva,
- broj i datum zahteva,
- naziv pravnog lica,
- objekat,
- mesto gde se radovi vrše,
- opis radova,
- vreme izvođenja radova od – do,
- lično ime rukovodioca radova,
- potpis i pečat podnosioca radova.

Zahtev se predaje ovlašćenom licu objekta na kome se radovi izvode.

Odobrenje za izvođenje radova daje ovlašćeno lice za zaštitu od požara.

Odobrenje sadrži:

- Naziv davaoca odobrenja,
- broj i datum,
- naziv objekta i mesta na kome se izvode radovi,
- opis radova,
- vreme izvođenja radova od – do,
- mere koje treba preduzeti u cilju bezbednog izvođenja radova,
- lično ime rukovodioca radova,
- lično ime nadležnog lica za zaštitu od požara – davaoca odobrenja,
- potpis ovlašćenog lica i pečat pravnog lica.

Ukoliko se desi da važnost odobrenja istekne, a radovi nisu završeni, rukovodilac radova dužan je da traži produženje važnosti odobrenja, koje se produžava tek onda kada ovlašćeni radnik ponovo pregleda mesto zavarivanja i ustanovi da nema smetnje za produženje.

Odobrenje se izdaje u tri primerka: rukovodiocu radova, referentu zaštite od požara, a treći dokument se čuva u dokumentaciji.

Nakon izvedenih radova izvršiće se zapisnička primopredaja radova u kojoj učestvuju: rukovodilac izvođenja radova, rukovodeće lice objekta na kome su radovi izvedeni i lice zaduženo za zaštitu od požara u pravnom licu.

Zapisnik se sastavlja u dva primerka od kojih se jedan predaje rukovodiocu radova, a drugi zadržava lice zaduženo za zaštitu od požara u pravnom licu.

Ukoliko se ustanovi da nakon davanja odobrenja postoji opasnost od požara, nadležno lice za zaštitu od požara postavlja vatrogasnu stražu.

Ako je izvođač radova zavarivanja iz pravnog lica, odobrenje sa zahtevom može izdati rukovodilac izvođača radova, što se preciznije može odrediti kod sklapanja ugovora.

Odobrenje za izvođenje radova zavarivanja, rezanja i lemljenja izdaje se samo kada se ovlašćeni radnik uveri da je mesto za izvođenje radova u potpunosti pripremljeno i da su preduzete sve mere bezbednosti u skladu sa odredbama Uredbe o merama zaštite od požara pri izvođenju ovih radova.

Odobrenje se ne sme izdati u slučajevima:

- Ako mesto nije pripremljeno za izvođenje navedenih radova.
- Ako postoji opasnost od izbijanja eksplozije u prostorijama gde mogu nastati eksplozivne smeše ili u prostorijama gde se nalaze zapaljive materije koje su opasne i mogu da izazovu požar ili eksploziju.

Za bezbedno izvođenje radova neposredno su odgovorni:

Izvođač radova, rukovodilac radova i ovlašćeno lice za zaštitu od požara.

Započeti radovi zavarivanja obustaviće se kada se izmene uslovi rada u pogledu zaštite od požara i eksplozije ili sam karakter izvođenja radova.

Kada se preduzmu potrebne mere zaštite, uz dopunu i ponovnu overu odobrenja radovi se mogu nastaviti.

Ako su se karakter i uslovi rada bitno izmenili, mora se zatražiti novo odobrenje za izvođenje radova.

U toku izvođenja radova obavezno je prisustvo lica koje je stručno osposobljeno za gašenje požara.

Ova lica moraju imati odgovarajuću opremu i sredstva kojima mogu blagovremeno ugaziti svaki početni požar.

Na privremenim mestima zavarivanja mogu da se drže najviše po dve boce kiseonika i acitilena (po jedna radna i jedna rezervna), sa propisnim količinama i osigurane od pada.

Boce moraju da budu udaljene najmanje 5 m od grejnih tela, odnosno 10 m od otvorenih izvora vatre. Boce se ne smeju zagrevati preko 35⁰C.

Tehnička oprema i sredstva za gašenje požara

Član 29

Za obavljanje poslova zaštite od požara pravno lice sadrži sledeću tehničku opremu i sredstava za gašenje požara:

I Zaštitne sprave i oprema

- 1) Zidna hidrantska mreža sa pratećom opremom za korišćenje

II Protivpožarni aparati

- 1) Aparati tip S

Član 30

O održavanju vatrogasne opreme i sredstava za gašenje požara staraju se zaposleni zaduženi ovom opremom.

Član 31

Sredstva za gašenje požara moraju se nalaziti na označenim, vidljivim i pristupačnim mestima, tzv. požarnim punktovima, u prostorijama i objektima i van njih i uvek biti u ispravnom stanju.

Aparati za gašenje požara moraju se kontrolisati po uputstvu proizvođača, a najmanje jedanput u toku šest meseci, odnosno godinu dana.

Servisiranje i kontrolno ispitivanje aparata za gašenje požara vrši se kod ovlašćene organizacije.

Član 32

Vrsta opreme i sredstava za gašenje požara i njihov razmeštaj bliže se utvrđuju pojedinačno za svaki objekat u grafičkom delu Plana evakuacije, shodno članu 15. ovih pravila.

Prelazne i završne odredbe

Član 33

Ova pravila stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli pravnog lica.

U Beogradu,

1. avgusta 2011. godine

DIREKTOR

